

Erasmus és Comenius találkozása a Debreceni Egyetemen

Az Erasmus az Európai Bizottság egyik legsikeresebb és legismertebb programja 1987-ben indult útjára. A program eredeti angol neve: *European Community Action Sceme for the Mobility of University Students* (ERASMUS), és a felsőoktatási hallgatók európai mobilitását, tapasztalatszerzését vagy szakmai gyakorlatát támogatja egy másik tagország felsőoktatási intézményében. Az ERASMUS mozaikszó egybeesik *Desiderius Erasmus Roterodamus* (1466-1536) németalföldi humanista tudós nevével, és a program alkotói és részesei szívesen vállalják ezt az egybeesést. Az Erasmus program nemcsak a hallgatók, hanem oktatóik külföldi tapasztalatszerzését is segíti. Ebben az esetben az oktatók a külföldi partnerintézményben oktatási tevékenységet folytatnak néhány naptól néhány hétig terjedő időtartamban. A tevékenység – azon túlmenően, hogy elősegíti az oktató személyes és szakmai fejlődését – tovább mélyíti a partnerintézménnyel való együttműködést.

2013 októberében Philip Selbie, az angliai Plymouth Egyetem oktatója az Erasmus program keretében két hetet töltött a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karán.

–Amikor megérkezett a kollégiumba, a portás már ismerősként üdvözölte. Mióta jár rendszeresen Magyarországra?

–2001-ben jártam először Budapesten, amikor az egyik barátom esküvőjére érkeztem. A barátom magyar feleséget választott magának, azóta is Veszprémben élnek. Nagyon érdekel Kelet- és Közép-Európa, ezen belül Magyarország történelme és kultúrája. Jártam már Budapesten, Kecskeméten, Debrecenben és a Hortobágyon is. Hajdúböszörménybe 2011 elején Kovácsné Bakosi Éva dékánasszony és Megyesiné Varga Zsuzsa angol referens meghívására jöttem, majd októberben részt vettem a Kar 40 éves jubileumi ünnepségén és az azt követő konferencián. 2013 tavaszán kolleganőmmel, Verity Campbell-Barr-rel és nyolc másodéves hallgatóval egy hetet töltöttünk a Debreceni Egyetemen. A diákokkal közösen több intézmény munkájába bepillantást nyertünk, így voltunk bölcsődében, óvodában, középiskolában, valamint megnéztünk fejlesztő foglalkozásokat is.

–Milyen különbségeket fedezett fel a magyar és az angol oktatási rendszer között?

–Az Egyesült Királyságban a gyerekek korán közösségbe kerülnek, és 3-4 éves korban játékosan ismerkednek a formákkal, a hangokkal, sőt a betűkkel és a számokkal is. Az angol óvodákban a szociális és érzelmi fejlesztésen túl határozottabban jelen van az iskolásabb jellegű tanulás is: a gyerekeknek ebben az életkorban már le kell írniuk a nevüket. Az ötéves gyerekek már iskolába járnak, és iskolai keretek között kezdik megismerni az írás, az olvasás és a matematika alapjait. Tapasztalataim szerint Magyarországon nagyobb hangsúlyt fektetnek a gyerekek általános értelmi és érzelmi fejlesztésére, valamint a szocializációra. A magyar óvodákban a gyerekek fő tevékenysége a játék, nincsen elvárás a gyerekekkel szemben.

–Plymouth neve leginkább a történelemkönyvekből ismert számunkra.

–Ez nem véletlen, hiszen 1620 szeptemberében futott ki Plymouth kikötőjéből a *Mayflower* nevű hajó, melynek utasai az Újvilágban akartak szerencsét próbálni. A 66 napos, viszontagságokkal teli út végén szerencsésen partot értek Amerikában, és létrehozták Massachusetts legelső kolóniáját. A város szimbóluma a világítótorony (*Lighthouse*) is a történelmi időköt idézi. A kikötőváros ma az Egyesült Királyság egyik legjelentősebb haditengerészeti támaszpontja, és itt található a Nemzeti Tengeri Akvárium is.

Plymouth ugyanakkor igazi egyetemváros, a több mint harmincezer hallgató különleges hangulatot kölcsönöz a városnak. Az egyetemen leendő orvosok, fogorvosok, mérnökök, üzletemberek tanulnak, a művészeti karon designt, építészetet, zenét és drámát is tanulhatnak. Én a bölcsészkaron dolgozom, a korai kisgyermeknevelők BA alapképzésében veszek részt, elsősorban pedagógiai és nevelésfilozófiai tárgyakat oktatok. 1993-ban végeztem a Southampton Egyetemen, a diploma megszerzése után évekig dolgoztam gyakorló óvodapedagógusként. 1999 és 2007 között Prágában éltem, a nemzetközi iskolában tanítottam 4-5 éves gyermekeket. 2007 szeptemberétől magam is részt veszek a jövő pedagógusainak felkészítésében, ezáltal az évtizedes gyakorlati tapasztalatomat is jól tudom hasznosítani.

–Egyetemi oktatómunkája mellett kutatómunkát is folytat, készülő doktori disszertációjának magyar vonatkozása is van. Hogyan talált rá Comeniusra?

–*Johannes Amos Comenius* feltehetőleg Morvaországban született 1592-ben, majd megfordult Lengyelországban, Magyarországon, Angliában, Svédországban. 1670-ben Amszterdamban halt meg. Comenius írásai rendkívül érdekes pedagógiai szövegek, az oktatással kapcsolatos elképzelései jóval megelőzték korát, és ezért úgy gondolom, érdemes a 21. században is tanulni tőle. Comenius sokan tekintik az első modern pedagógusnak, iskolakoncepciója ma is érvényes, pl. a tanév az ősz elején kezdődik és tavasszal ér véget. Comenius vallotta, hogy a gyerekeknek ne csak verbális módon, hanem mindenféle szemléltető eszközzel tanítsák a különféle tantárgyakat. Fontos, hogy minél több érzékszervet használjanak a tanulók a tananyag elsajátításakor. Comenius nagyon fontosnak tartotta azt is, hogy minden gyermek a korának megfelelő képzést kapja – ezzel sokan nem értettek egyet a 17. században. Comenius elképzelései szerint a különböző tananyagok elsajátításának hasznos eszköze a drámajáték. Érdekes történetek előadásával a gyerekek nemcsak memorizálnak, hanem az általuk előadott történeteken keresztül, játékos formában tanulják meg a körülöttük lévő világ törvényszerűségeit is, legyen az akár idegen nyelv, irodalom, történelem vagy természetismeret. Comenius kiemelte a gondolkodásra nevelés fontosságát, azaz a tanuló tanuljon meg önállóan is gondolkodni. Comenius a sárospataki református kollégiumban is tanított, és nagyon boldog voltam, amikor a pataki könyvtárban és a múzeumban töltöttem néhány napot.

–A Debreceni Egyetem és az Ön egyeteme, a Plymouth University milyen területen tud közös kutatásokat folytatni?

–A Gyermeknevelési Tanszék oktatóival két közös projektünk van. Az egyik nemzetközi keretben vizsgálja azon kulcskompetenciákat, melyek a gyerekekkel való munkához a kisgyermekgondozó számára szükségesek. A kutatásban a magyar és angol résztvevők mellett japán, észt és spanyol kollégák vesznek részt, a kutatócsoport vezetője Verity Campbell-Barr. Az eredményekről nemzetközi fórumokon számolnak be a kollegák. A másik közös munkánk a spirituális tapasztalatokkal kapcsolatos véleményeket és élményeket vizsgálja, a magyar kutatótársam Molnár Balázs tanár úr.

–Az elmúlt héten több órát tartott a Gyermeknevelési Kar hallgatóinak, elsősorban a pedagógiai és a nyelvi képzésbe kapcsolódott be. Milyen tapasztalatai vannak a magyar hallgatókkal kapcsolatban?

–A magyar hallgatók nagyon lelkesek és motiváltak, élmény velük dolgozni. A hallgatók többsége jól beszél angolul, míg az angol hallgatóim nem szívesen tanulnak idegen nyelvet. A magyar diákok kihasználják az egyetem által nyújtott lehetőségeket, szívesen töltenek külföldön egy-egy szemesztert, ám az angol hallgatók nehezebben mozdulnak.

–A mostani magyarországi útját az ERASMUS program támogatja. Miért tartja fontosnak az európai mobilitást?

–Az oktatói mobilitás célja, hogy segítse az európai egyetemek közötti együttműködést, erősítse az egyetemi tanszékek kapcsolatait. Az oktatók egy másik környezetben is kipróbálhatják magukat, hallgatókkal találkoznak és értékes szakmai kapcsolatokra tesznek szert. Emellett fontosnak tartom a kutatási együttműködést és a hallgatói mobilitást is. Nálunk, Plymouthban már több magyar hallgató tanult az Erasmus program keretében. Bízom benne, hogy hamarosan angol hallgatók is fognak Hajdúböszörményben tölteni egy-egy félévet. Nekem már sikerült kimondani a város nevét, és megtanultam a legfontosabb szavakat is, mint *pörkölt*, *pálinka* és *csocsó*. Bízom benne, hogy a diákjaim magyar nyelvtudása meghaladja majd az enyémet.

2013 október

Nemes Magdolna

